

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 1 / 19

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма «Психологія»

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення

28 серпня 2023 р., протокол № 7

В.о.завідувача кафедри психології
та соціального забезпечення

 Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної
програми

 Олег МАТЕЮК

Розробник: доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології
та соціального забезпечення МАТЕЮК Олег

Житомир
2023-2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 2 / 19

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	–
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній ступінь: «магістр»	Лекції	
		16 год.	–
		Практичні, семінарські	
		16 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
58 год.	–		
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 36% аудиторних занять, 64% самостійної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 3 / 19

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Психологія і педагогіка вищої школи» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» є формування у студентів системних теоретичних знань про основні характеристики вищої освіти в Україні; навчання і виховання здобувачів вищої освіти з високим рівнем професійної культури та гуманістично зорієнтованої психолого-педагогічної компетентності, які здатні до постійного саморозвитку та підвищення професійної кваліфікації.

Завдання вивчення дисципліни закріплені у нормативно-правових документах Міністерства освіти і науки України. Зміст курсу передбачає не тільки засвоєння студентами наукових понять про психологічний зміст та організацію основних видів діяльності у вищому навчальному закладі, але й використання психологічних методів оптимізації навчально-виховного процесу. Також результатом засвоєння курсу є формування практичних умінь викладацької діяльності й оволодіння технологією «soft skills», а також інноваційними та інтерактивними технологіями навчання тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» студенти повинні

знати:

- основні категорії та поняття педагогіки та психології вищої школи, вищої освіти в Україні;
- організацію освітнього процесу та його особливості у закладах вищої освіти в Україні;
- новітні та перспективні освітні технології;
- методологічні та методичні засади психології вищої освіти в Україні та світі;
- психологічну сутність пізнавальної, організаційної, комунікативної, конструктивної діяльності суб'єктів педагогічного процесу у закладах вищої освіти в Україні;
- психологічні детермінанти формування та розвитку педагогічної культури та етики викладача закладу вищої освіти в Україні.

вміти:

- використовувати сучасні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою;
- користуватися пошуковими системами наукової інформації та базами даних у мережі Інтернет;
- реалізовувати вміння самостійного вирішення освітніх проблем психологічними та педагогічними засобами;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 4 / 19

- пояснювати та формулювати соціально- та індивідуально-орієнтовані рекомендації щодо вирішення реальних педагогічних ситуацій;
- формувати індивідуальний стиль науково-педагогічної діяльності, професійного педагогічного спілкування.

Методологія вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» будується на взаємозв'язку теоретичних концепцій та тих практичних навичок, яких набувають студенти за результатами лекційних, практичних занять та самостійної роботи.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування таких компетентностей, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія»:

інтегральної компетентності (здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог);

загальних компетентностей (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (СК):

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК13. Здатність до викладацької діяльності, проєктування, оптимізації та оцінювання якості навчально-виховного процесу й освітнього середовища.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими таких програмних результатів навчання за спеціальністю 053 «Психологія»:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 5 / 19

ПР 12. Володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, уміти проєктувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Загальні засади психології вищої школи.

Психологія вищої школи як новий напрям психологічних досліджень і навчальна дисципліна. Предмет, завдання психології вищої школи. Основні категорії психології вищої школи. Методологія психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками.

Тема 2. Психологія особистості майбутнього фахівця з вищою освітою.

Самовизначення як основне новоутворення ранньої дорослості. Професіоналізація особистості фахівця з вищою освітою. Суб'єктність як умова самовизначення та професіоналізації особистості. Суб'єктність як основа розвитку та самоактуалізації особистості. Суперечливості та кризи студентського віку. Типологічні особливості сучасних студентів. науками.

Тема 3. Психологія особистості викладача вищої школи.

Сутність професійної діяльності викладача вищої школи. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи. Модель особистості та діяльності викладача вищої школи. Психологія творчості та професійний саморозвиток викладача вищої школи. Психологічні особливості професійних деформацій.

Тема 4. Психологія педагогічної майстерності викладача вищої школи.

Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності. Зміст та структура професійної компетентності викладача вищої школи. Педагогічна творчість та творчий потенціал викладача вищої школи. Психотехніка як складова педагогічної майстерності. Професіограма викладача вищої школи.

Тема 5. Психологічні особливості професійного іміджу викладача вищої школи.

Психологічні підходи до сутності поняття «професійний імідж». Типи та функції іміджу. Психологічна структура професійного іміджу. Імідж та авторитет викладача. Технологія іміджмейкінгу формування професійного іміджу викладача вищої школи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 6 / 19

Тема 6. Психологія педагогічної комунікації у вищій школі.

Комунікація в організаційно-управлінській структурі закладу вищої освіти. Функції професійного педагогічного спілкування. Педагогічне спілкування як форма педагогічної комунікації. Психологічний аналіз педагогічної комунікації. Суперечності в педагогічній комунікації. Діалогічна комунікація (спілкування) як умова ефективності педагогічного процесу у вищій школі. Стиль спілкування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат у групах. Комунікативна компетентність викладача вищої школи. Лідерство та керівництво в системі управління закладом вищої освіти. Чинники психологічного впливу у педагогічному спілкуванні.

Тема 7. Психологія професійного стресу у педагогічній діяльності.

Наукові підходи до сутності поняття професійного стресу. Психологічні концепції професійного стресу. Основні ознаки та види стресів. Стресогенність у педагогічній діяльності. Психологічні чинники професійного стресу. Профілактика та подолання професійного стресу.

Тема 8. Психологічні особливості професійного вигорання педагогів.

Психологічні проблеми професійного вигорання педагогів вищої школи. Стадії професійного вигорання педагогів. Психологічні чинники професійного вигорання педагогів. Специфічні особливості професійного вигорання педагогів. Профілактика та подолання професійного вигорання педагогів.

МОДУЛЬ 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 9. Загальні засади педагогіки вищої школи.

Педагогіка вищої школи: об'єкт та предмет. Мета, завдання та функції педагогіки вищої школи. Понятійний апарат педагогіки вищої школи. Педагогічні закономірності та умови ефективності процесів навчання та виховання. Методологія педагогіки вищої школи. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Започаткування та становлення вищої освіти в Україні у XVI-XVIII ст.: Львівська братська школа, Острозька академія, Києво-Братська колегія. Розвиток вищої освіти у XIX-XX ст. Організація вищої освіти в Київському, Харківському та Львівському університетах.

Тема 10. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.

Стан та основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні на початку XXI ст. Криза вищої освіти в Україні. Основні напрями реформування системи вищої освіти України. Основні принципи освіти в Україні. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Мета та основні положення Болонської декларації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 7 / 19

Тема 11. Організація освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

Сутність управління навчально-виховним процесом. Педагогічні основи організації навчання у вищій школі. Проблема реалізації функції управління у вищій школі у її сполученні з соціально-виховною функцією при всебічному урахуванні наслідків практики управління. Характеристика рівнів управління у закладах вищої освіти. Структура управління дидактичним процесом. Засоби управління, доцільність їх використання у педагогічному процесі. Схема проектування механізму управління в навчанні. Педагогічні детермінанти прийняття рішень в освітній діяльності.

Тема 12. Дидактичні особливості освітнього процесу у вищій школі.

Об'єкт, предмет та завдання дидактики вищої школи. Основні поняття та категорії дидактики вищої школи. Специфіка дидактичних закономірностей процесу навчання у вищій школі. Основні функції та компоненти освітнього процесу у вищій школі. Структура, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі.

Тема 13. Основи національного виховання студентської молоді.

Проблеми морального та естетичного виховання сучасної молоді. Сутність, мета і завдання процесу національного виховання студентської молоді у закладі вищої освіти. Традиційний український ідеал людини. Основні напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Значення та функції куратора студентської групи. Студентське самоврядування у вузі як педагогічний феномен. Педагогічні основи виховної діяльності громадських організацій у вищому навчальному закладі. Молодіжні організації України та їх вплив на національне виховання молоді. Сім'я в українській виховній традиції.

Тема 14. Особистісно-орієнтовані технології навчання у закладах вищої освіти.

Особистісно-орієнтована технологія навчання у вищій школі. Технологія розвивального навчання у вищій школі. Освітні технології збереження здоров'я. Технологія проблемного навчання у вищій школі. Ігрові технології навчання у закладі вищої освіти. Технологія проектного навчання. Технологія case-study.

Тема 15. Інтерактивні технології навчання у закладах вищої освіти.

Сутність інтерактивних технологій навчання у вищій школі. Методи інтерактивного навчання, їх класифікація. Форми організації інтерактивного навчання. Структура та зміст інтерактивних технологій навчання у вищій школі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	<i>Екземпляр №1</i>	<i>Арк 8 / 19</i>

Інтерактивні технології навчання у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін.

Тема 16. Технології «soft skills» у вищій школі.

Сучасні освітні моделі до визначення сутності поняття «soft skills». Соціально-психологічні особливості «soft skills». Різні типи і класифікації «soft skills». Структурні компоненти «soft skills». Комунікативна компетентність. Емоційна компетентність. Креативна компетентність. Лідерська компетентність. Командна робота. Часова компетентність.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 9 / 19

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістовні модулі і теми	Кількість годин			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1				
Теоретичні та методологічні засади психології вищої школи				
Тема 1. Загальні засади психології вищої школи	4	1	1	2
Тема 2. Психологія особистості майбутнього фахівця з вищою освітою	6	1	1	4
Тема 3. Психологія особистості викладача вищої школи	6	1	1	4
Тема 4. Психологія педагогічної майстерності викладача вищої школи	6	1	1	4
Тема 5. Психологічні особливості професійного іміджу викладача вищої школи	6	1	1	4
Тема 6. Психологія педагогічної комунікації у вищій школі	6	1	1	4
Тема 7. Психологія професійного стресу у педагогічній діяльності	6	1	1	4
Тема 8. Психологічні особливості професійного вигорання педагогів	6	1	1	4
Разом за модуль 1	46	8	8	30
Модуль 2				
Теоретико-методологічні основи педагогіки вищої школи				
Тема 9. Загальні засади педагогіки вищої школи	4	1	1	2
Тема 10. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні	4	1	1	2
Тема 11. Організація освітнього процесу у вищому навчальному закладі	6	1	1	4
Тема 12. Основи національного виховання студентської молоді	6	1	1	4
Тема 13. Дидактичні особливості освітнього процесу у вищій школі	6	1	1	4
Тема 14. Особистісно-орієнтовані технології навчання у закладах вищої освіти	6	1	1	4
Тема 15. Інтерактивні технології навчання у закладах вищої освіти	6	1	1	4
Тема 16. Технології «soft skills» у вищій школі	6	1	1	4
Разом за модуль 2	44	8	8	28
УСЬОГО	90	16	16	58

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 10 / 19

5. Темы практичних занять

№ теми	Назва теми заняття	Кількість годин
1	Розвиток вищої школи в Україні на сучасному етапі	1
2	Технологія застосування принципів навчання та дидактичні правила їх реалізації у вищій школі	1
3	Технологія впровадження інноваційних методів та форм організації навчання у вищій школі	1
4	Технологія розвитку «soft skills» засобами інтерактивних технологій у вищій школі	1
5	Психологічна характеристика періоду ранньої дорослості	1
6	Технологія психологічного супроводу професійного становлення майбутнього фахівця з вищою освітою	1
7	Тренінгові технології педагогічної майстерності та педагогічної комунікації викладача вищої школи	1
8	Психопрофілактика професійного стресу та професійного вигорання педагогів	1
9	Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації викладача вищої школи	1
10	Значення національних традицій у вихованні особистості	1
11	Значення сім'ї у національному вихованні студентства	1
12	Українські молодіжні організації у ХІХ-ХХ ст. та їх значення у національному вихованні особистості	1
13	Засоби масової інформації в системі соціального формування особистості	1
14	Неформальні молодіжні рухи сучасної молоді	1
15	Значення мистецтва у формуванні особистості	1
16	Специфіка національного виховання сучасного українського студентства	1
РАЗОМ		16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 11 / 19

6. Завдання для самостійної роботи

Основними завданнями самостійної роботи слухачів є підготовка і виконання поточних навчальних завдань, а також самостійне вивчення окремих питань навчальної дисципліни. Самостійна робота передбачає підготовку навчально-наукового есе (згідно визначених вимог) за однією із запропонованих тем:

Орієнтовний перелік тем есе

за навчальною дисципліною «Психологія і педагогіка вищої школи»

1. Біопсихічні та соціально-психологічні особливості юнацького віку та ранньої дорослості.
2. Адаптаційні процеси особистості до навчально-виховної діяльності і умов закладу вищої освіти.
3. Типологічні характеристики особистості студента.
4. Характеристика основних теорій криз особистісної ідентичності студента.
5. Чинники впливу на вибір професії на етапі професійної орієнтації майбутнього студента.
6. Основні мотиваційні тенденції набуття освіти у закладі вищої освіти.
7. Чинники орієнтації студентів на майбутню професійну діяльність.
8. Основні функції педагогічної діяльності викладача: пропедевтична, реабілітаційна, орієнтувальна, компенсаторна.
9. Особистість викладача як суб'єкта педагогічного процесу у вищій школі.
10. Типологія особистості викладача закладу вищої освіти.
11. Структурні компоненти пізнавальної діяльності.
12. Стимульна та діяльнісна парадигми як основа учіння.
13. Рефлекторний та когнітивний рівні навчання.
14. Теоретико-експериментальна теорія формування знань, її практичне застосування.
15. Теорія поетапного формування знань П. Гальперіна.
16. Асоціативно-рефлекторна теорія пізнання.
17. Формування міжсистемних асоціацій на етапі фахового удосконалення.
18. Рівні методології наукового пізнання у вищій школі.
19. Ознаки та характеристики наукового психологічного дослідження.
20. Теоретичні та емпіричні методи психологічного дослідження.
21. Математичне моделювання та варіаційна статистика як методи оцінки якості наукового дослідження.
22. Характеристика малоформалізованих методів психологічного дослідження.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 12 / 19

23. Високоформалізовані методи психологічного дослідження у вищій школі, межі застосування.
24. Психодіагностика у вищій школі: мета, завдання та напрями використання.
25. Тестологічні методики як засоби експрес-діагностики особистісних рис у психології вищої школи.
26. Вища школа як педагогічна система.
27. Законодавство про вищу освіту України: загальна характеристика.
28. Державний стандарт освіти: необхідність і дійсність.
29. Гуманізація вищої освіти в Україні на рубежі ХХ-ХХІ ст.
30. Мета, завдання і зміст вищої освіти в Україні.
31. Магістратура у ВНЗ України: проблеми, досвід, перспективи.
32. Історія становлення магістратури в Україні.
33. Приватна вища освіта в Україні: стан та перспективи розвитку.
34. Специфіка розвитку вищої освіти в період глобалізації.
35. Суперечності розвитку неперервної освіти в Україні.
36. Інтеграційні процеси у Європейському освітньому просторі.
37. Сутність і зміст ступеневої освіти в Україні.
38. Шляхи та особливості реформування сучасної вищої освіти в Україні.
39. Вища освіта сучасної Польщі.
40. Вища освіта Японії: загальні характеристики.
41. Вища освіта США.
42. Вища освіта Німеччини.
43. Особливості розвитку вищої освіти у Великій Британії.
44. Вища освіта Франції.
45. Перші європейські університети. їх права, структура, типи.
46. Києво-Могилянська академія – провідний вищий навчальний заклад Центрально-Східної Європи у ХVІІ-ХVІІІ ст.
47. Львівський університет – найдавніший класичний університет України: основні етапи розвитку.
48. Розвиток вищої освіти в Галичині наприкінці ХІХ-на початку ХХ ст.: загальна характеристика.
49. Таємний Львівський університет.
50. Значення Харківського університету для розвитку вітчизняної науки й культури.
51. Українці в університетах Європи в ХІV-ХVІІІ ст.
52. М. Грушевський про українську мову і українську школу.
53. Педагогічна діяльність та педагогічні ідеї М. Драгоманова.
54. Проблеми вищої школи у педагогічній спадщині М. Пирогова.
55. Українські вищі школи, українознавчі університетські кафедри, студії та інститути в країнах світу.
56. Український Вільний Університет (УВУ) у Відні, Празі та Мюнхені: історія і сучасність.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 13 / 19

57. Вища педагогічна освіта в Україні в ХІХ-першій половині ХХ ст.
58. Русифікація вищої школи в УРСР (1960-1980 рр.).
59. Методи навчання у вищій школі.
60. Тестування як метод оцінювання знань, умінь та навичок студентів.
61. Форми педагогічного контролю у закладі вищої освіти.
62. Практика як форма організації навчання у вищій школі.
63. Діагностування, контроль і самоконтроль студентів.
64. Організація самостійної роботи студентів у закладі вищої освіти.
65. Дидактичні принципи у вищій школі, їх загальна характеристика та функції.
66. Значення наочних методів навчання у процесі вивчення навчальних дисциплін.
67. Технологія проблемного навчання у закладі вищої освіти.
68. Науково-дослідна робота студентів: види і форми.
69. Нові інформаційні технології в сучасній системі вищої освіти.
70. Сучасні технології навчання: загальна характеристика.
71. Досвід використання ігрових технологій у вищій школі.
72. Ділова гра як форма активного навчання у вищій школі.
73. Технологія дистанційного навчання.
74. Педагогічні інновації у закладах вищої освіти.
75. Кредитно-модульна система навчання у закладах вищої освіти.
76. Модульно-рейтингова система навчання: загальна характеристика.
77. Шляхи та особливості оновлення сучасної вищої освіти в Україні.
78. М. Грушевський про значення національних традицій у вихованні особистості.
79. Проблеми морального та естетичного виховання сучасної молоді.
80. К. Ушинський про національне виховання.
81. Традиційний український ідеал людини.
82. Педагогічні основи виховної діяльності громадських організацій у вищому навчальному закладі.
83. Студентське самоврядування у вузі як педагогічний феномен.
84. Засоби масової інформації в системі соціального формування особистості.
85. Моральна культура педагога.
86. Проблеми педагогічної культури у творах В. Сухомлинського.
87. Мовленнєва культура викладача закладу вищої освіти.
88. Педагогічний професіоналізм викладача вищої школи.
89. Права та обов'язки викладача закладу вищої освіти.
90. Професійна усталеність викладача як запорука його/її ефективної діяльності.
91. Види педагогічного спілкування.
92. Комунікативна культура викладача вищої школи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 14 / 19

93. Невербальне спілкування педагога: його особливості та значення у професійній діяльності.

94. Педагогічний менеджмент.

95. Педагогічні конфлікти: причини та шляхи вирішення в умовах вищої школи.

7. Індивідуальні завдання

Метою виконання індивідуальних завдань є: закріплення, поглиблення й узагальнення знань, отриманих студентами на теоретичних і практичних заняттях.

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» включає:

- анотування вивченої додаткової літератури;
- опрацювання визначених проблемних питань та їх обговорення на практичних заняттях;
- розробка індивідуального творчого завдання за визначеною темою:
 - підготовка опорного конспекту інформаційної (тематичної) лекції;
 - підготовка опорного конспекту проблемної лекції;
 - підготовка опорного конспекту лекції-візуалізації;
 - підготовка опорного конспекту відео лекції;
 - підготовка опорного конспекту лекції-дискусії;
 - підготовка опорного конспекту лекції-консультації;
 - підготовка опорного конспекту лекції-бесіди;
 - підготовка опорного конспекту бінарної лекції;
 - підготовка опорного конспекту лекції-дискусії;
 - підготовка опорного конспекту лекції із заздалегідь запланованими помилками;
 - підготовка опорного конспекту лекції-конференції;
 - підготовка опорного конспекту лекції-прес-конференції;
 - підготовка опорного конспекту міні-лекції;
 - підготовка опорного конспекту семінарського заняття;
 - підготовка опорного конспекту семінару-бесіди;
 - підготовка опорного конспекту семінару-доповіді;
 - підготовка опорного конспекту проблемного семінару;
 - підготовка опорного конспекту семінару-дискусії;
 - підготовка опорного конспекту семінару-конференції;
 - підготовка опорного конспекту семінару-«круглий стіл»;
 - підготовка опорного конспекту семінару-«мозковий штурм»;
 - підготовка опорного конспекту семінару-тренінгу;
 - підготовка опорного конспекту семінару-ділової гри;
 - підготовка опорного конспекту семінару-колоквіуму;
 - підготовка опорного конспекту семінару-практикуму.

8. Методи навчання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 15 / 19

Для досягнення програмних результатів навчання дисципліни використовуються традиційні методи та інноваційні технології навчання.

На лекціях застосовуються словесні методи навчання (пояснення, розповідь) у поєднанні з наочними методами (демонстрування презентацій за допомогою мультимедійних засобів, демонстрація схем, рисунків).

На практичних заняттях використовуються практичні методи (виконання практичних завдань, розв'язування задач), наочні (демонстрація таблиць, схем), інтерактивні технології (дебати), а також технології розвитку критичного мислення (мозковий штурм, обмін думками).

Самостійна робота студентів передбачає роботу з літературними джерелами та інформаційними ресурсами. Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються інформаційно-цифрові технології навчання з використанням мультимедійних засобів, сервісів відеотелефонного зв'язку Meet та Zoom, мобільних засобів комунікації; методи роботи з літературними та інформаційними джерелами.

9. Методи контролю

Основними видами контролю під час вивчення навчальної дисципліни є поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також самостійної роботи, модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань. Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та опрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується підготовкою індивідуального творчого завдання та написанням есе за визначеною темою. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- захист практичних робіт;
- усне опитування;
- усний тестовий контроль теоретичного матеріалу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку.

Орієнтовний перелік питань до підсумкового контролю

1. Педагогіка вищої школи: предмет, завдання та функції.
2. Основні категорії педагогіки вищої школи.
3. Основні напрями реформування системи вищої освіти.
4. Основні принципи освіти в Україні.
5. Болонський процес. Мета та основні положення Болонської декларації.
6. Об'єкт, предмет та завдання дидактики вищої школи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 16 / 19

7. Основні поняття та категорії дидактики вищої школи.
8. Основні функції та компоненти освітнього процесу у вищій школі.
9. Структура, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі.
10. Принципи дидактики вищої школи.
11. Особистісно-орієнтована технологія навчання.
12. Технологія розвивального навчання.
13. Технології збереження здоров'я.
14. Технологія проблемного навчання.
15. Ігрові технології навчання.
16. Технологія проектного навчання.
17. Технологія case-study.
18. Сутність інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
19. Методи інтерактивного навчання, їх класифікація.
20. Форми організації інтерактивного навчання.
21. Структура та зміст інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
22. Інтерактивні технології навчання у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін.
23. Сучасні освітні моделі до визначення сутності поняття «soft skills».
24. Соціально-психологічні особливості «soft skills».
25. Структурні компоненти «soft skills».
26. Психологія вищої школи як новий напрям психологічних досліджень і навчальна дисципліна.
27. Предмет, завдання психології вищої школи.
28. Основні категорії психології вищої школи.
29. Методологія психології вищої школи.
30. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками.
31. Психологія дорослості як самостійна галузь психологічного знання.
32. Психологічна характеристика періоду ранньої дорослості.
33. Психологія середнього дорослого віку.
34. Психологія пізньої дорослості.
35. Самовизначення як основне новоутворення ранньої дорослості.
36. Професіоналізація особистості фахівця з вищою освітою.
37. Суб'єктність як умова самовизначення та професіоналізації особистості.
38. Суб'єктність як основа розвитку та самоактуалізації особистості.
39. Суперечливості та кризи студентського віку.
40. Типологічні особливості сучасних студентів.
41. Сутність професійної діяльності викладача вищої школи.
42. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи.
43. Модель особистості та діяльності викладача вищої школи.
44. Психологія творчості та професійний саморозвиток викладача вищої школи.
45. Психологічні особливості професійних деформацій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 17 / 19

46. Психологія педагогічної комунікації як основа педагогічного процесу у вищій школі.
47. Педагогічне спілкування як форма педагогічної комунікації.
48. Психологічний аналіз педагогічної комунікації.
49. Протиріччя в педагогічній комунікації.
50. Діалогічна комунікація (спілкування) як умова ефективності педагогічного процесу у вищій школі.
51. Стыль спілкування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат у групах.
52. Комунікативна компетентність викладача вищої школи.
53. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності.
54. Педагогічна творчість та творчий потенціал викладача вищої школи.
55. Психотехніка як складова педагогічної майстерності.
56. Психологічні концепції професійного стресу.
57. Стресогенність в педагогічній діяльності.
58. Проблема професійного вигорання педагогів в психології.
59. Стадії професійного вигорання педагогів.
60. Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації.

Під час формування підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом усного тестування з усього матеріалу навчальної дисципліни.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота																Сума
Модуль 1								Модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	
8	6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	6	6	6	6	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 18 / 19

11. Рекомендована література

Основна література:

1. Варгата, О. В. (2021). Педагогіка і психологія вищої школи: методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 053 «Психологія» / уклад.: О. В. Варгата, Т. В. Комар. Хмельницький: ХНУ. 60 с.
2. Виноградова, В. Є., Юрченко, В. І. (2020). Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Ліра-К. 296 с.
3. Головенкін, В. П. (2019). Педагогіка вищої школи: підручник / КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 290 с.
4. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. (2019) / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп.. Харків: НФаУ. 248 с.
5. Прищак, М. Д., Залюбівська, О. Б. (2020). Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ. 160 с.
6. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. (2020) / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О. В. 240 с.

Допоміжна література

1. Варгата, О. В., Кулешова, О. В., Міхеєва Л. В. (2022). Технологія case-study у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»: журнал. Київ. № 1(6). С. 86-97.
2. Варгата, О. В., Комар, Т. В. (2022). Технологія case-study щодо розвитку «soft skills» магістрів- психологів. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»: журнал. Київ. № 1(6). С. 184-194.
3. Варгата, О. В., Кулешова, О. В., Міхеєва Л. В. (2022). Інтерактивна технологія у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Наукові інновації та передові технології. Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»: журнал. № 2(4) С. 309-321.
4. Варгата, О. В., Комар, Т. В. (2022). Сучасні освітні моделі до сутності поняття «soft skills»: концептуальний підхід. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тарту (Естонія), 07 лютого 2022 р. С. 228-232.
5. Волкова, Н. П. (2018). Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля. 360 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.07- 05.01/053.00.1/М/ОК5 - 2023
	Екземпляр №1	Арк 19 / 19

6. Мартинець, Л. А. (2019). Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 40 с.
7. Прокопів, Л. М. (2020). Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ. 172 с.
8. Стражнікова, І. (2018). Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР. 120 с.
9. Шапран, О. І., Новак О. М. (2018). Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.): Домбровська Я.М. 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Національний Темпус-офіс в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces.html>.
3. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>.
4. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>.
5. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>.
6. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: <http://hklib.npu.edu.ua/>.